

Gozdnogospodarsko načrtovanje na Zavodu za gozdove Slovenije – prehojena pot in prihodnje naloge

Forest management planning at the Slovenian Forest Service – achievements up to now and future undertakings

Dragan MATIJAŠIČ*

Izvleček:

Matijašič, D.: Gozdnogospodarsko načrtovanje na Zavodu za gozdove Slovenije – prehojena pot in prihodnje naloge. *Gozdarski vestnik*, 63/2005, št. 7-8. V slovenščini, z izvlečkom v angleščini. Cit. lit. 11. Prevod v angleščino: Jana Oštir.

Gozdnogospodarsko načrtovanje na Zavodu za gozdove Slovenije je leta 1994 prevzelo sledeče naloge: izdelava gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot in območij (tudi gozdnih inventur, vzdrževanje oddelčnih in odsečnih mej ter kartiranja funkcij gozdov), presoja posegov v gozd in gozdni prostor ter koordinacija razvojnih in raziskovalnih nalog. V desetletnem obdobju je oddelku in odsekom za gozdnogospodarsko načrtovanje uspelo ustvariti pogoje za redno izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gospodarskih enot, izdelana je bila v primerjavi s prvo zelo izpopolnjena karta funkcij gozdov ter sprejeti desetletni gozdnogospodarski načrti gozdnogospodarskih območij za obdobje 2001 do 2010. Ob tem so načrtovalci sodelovali pri številnih projektih, kot so izdelava strokovnih podlag za Prostorski plan Slovenije, sodelovanje pri določevanju gozdnega roba pri projektu MKGP Raba zemljišč, sodelovanje pri izločanju gozdnih habitatnih tipov za NATURO 2000 ter pri nekaterih mednarodnih projektih. Danes aktivno sodelujemo pri izdelavi dopolnitev Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih. Poudarek načrtovanih dejavnosti v prihodnje je na izboljšavi uporabnosti gozdarških informacijskih baz, v intenziviranju sodelovanja v procesih prostorskega načrtovanja ter v poglobljenem mednarodnem sodelovanju na področju gozdnogospodarskega načrtovanja.

Ključne besede: gozdnogospodarsko načrtovanje, Zavod za gozdove Slovenije, Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, informacijske baze

Abstract:

Matijašič, D.: Forest management planning at the Slovenian Forest Service – achievements up to now and future undertakings. *Gozdarski vestnik*, Vol. 63/2005, No. 7-8. In Slovene, with abstract in English, lit. quot. 11. Translated into English by Jana Oštir.

In 1994, the Slovenian Forest Service took on the following priorities in forest management planning: to draw up forest management plans for forest management units and regions (including forest inventories, maintenance of compartment and sub-compartment borders, and mapping of forest functions), to assess activities affecting the forest and forest area and to co-ordinate development and research tasks. In the ten-year period, the department and sub-departments for forest management planning have succeeded in creating conditions for a regular elaboration of forest management plans for forest management units; also a second, thoroughly improved map of forest functions was compiled and ten-year forest management plans for forest management regions were adopted for the period 2001 to 2010. In addition, planners cooperated in several projects, such as the elaboration of expert materials for the Spatial plan of Slovenia, cooperation in defining the forest border in the project "Land use" of the Ministry of agriculture, forestry and food, and cooperation in selecting forest habitats for NATURA 2000, as well as in some international projects. Today, the Slovenian Forest Service takes an active part in compiling amendments to the Regulation on forest management and silvicultural plans. The emphasis of future planned activities is on improving the usefulness of forestry databases, in strengthening cooperation in spatial planning, and in extending international cooperation in the field of forest management planning.

Key words: forest management planning, Slovenian Forest Service, Regulation on forest management and silvicultural plans, databases

1. UVOD

Gozdnogospodarsko načrtovanje je na Zavodu za gozdove Sloveniji leta 1994, ob začetku nove organiziranosti gozdarstva, nadaljevalo več stoletno tradicijo urejanja gozdov na Slovenskem. Prehod na nov način

dela v spremenjenih pravnih in tudi ekonomskih razmerah je bil v »prehodnih letih« med letoma 1994 in 1997 zelo zahteven, hkrati pa tudi spodbuden.

* D. M., univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana

Gozdnogospodarsko načrtovanje je, skladno z veljavnimi zakonskimi predpisi, prevzelo in nadaljevalo naslednje poglavitne naloge:

- Izvedba gozdnih inventur (meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, zbiranje podatkov o sestojih) in vzdrževanje oddelčnih mej na terenu,
- izdelava gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot in gozdnogospodarskih območij,
- presoje posegov v gozd in gozdni prostor ter izdelava mnenj, smernic, pogojev in soglasij pri teh posegih ter
- vodenje in koordinacija razvojnih in raziskovalnih nalog, tudi mednarodno sodelovanje.

2 OBDOBJE MED LETOMA 1994 IN 1997

Osnovna naloga gozdnogospodarskega načrtovanja na Zavodu za gozdove Slovenije v tem obdobju je bila **obdržati kontinuiteto izdelave gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot** skladno s še vedno veljavnim Pravilnikom o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih ter hkrati vzpodbuditi nujno potrebno vsebinsko in zlasti tehnološko prenovu gozdnogospodarskega načrtovanja, kar je v formalnem pogledu bilo mogoče s spremembo Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, to pa je bilo v pristojnosti MKGP. Dediščina, ki jo je Zavod za gozdove Slovenije prevzel od takratnih nosilcev načrtovanja – štirinajstih gozdnih gospodarstev – je bila hkrati spodbudna in zavirajoča. Spodbudna je bila predvsem zaradi bogate kadrovske baze na terenu, ki je z svojimi izkušnjami in s pristopom k načrtovalskim procesom zagotavljala uspešno nadaljevanje tradicije načrtovanja. Obenem pa je bilo stanje glede materialne opremljenosti načrtovalskih enot po območnih enotah več kot nezadovoljivo. K temu je potrebno dodati tudi izjemno slabo stanje pri ažurnosti sprejemanja načrtov na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ocenjujemo, da je veljavno odločbo o potrditvi načrtov gozdnogospodarskih enot v letu 1994 imele manj od 45 odstotkov vseh načrtov. Kljub omenjenim težavam je odsekom za gozdnogospodarsko načrtovanje – ki so bili skladno z organizacijsko strukturo ZGS zadolženi za izvedbo zgoraj navedenih nalog po območnih enotah ZGS (gozdnogospodarskih območij) – večinoma uspelo ohraniti dinamiko izdelave načrtov na podlagi gozdnih inventur in ostalih urejevalskih del.

Spoznanje, da je razvoj informatike ključnega pomena za delo in razvoj gozdnogospodarskega načrtovanja, je bilo odločilno pri nekajletni pripravi **dopolnitve sistemizacije delovnih mest ZGS**. Nov Pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v ZGS je bil zaključen ob koncu leta 1997 (in s soglasjem Vlade RS potrjen meseca maja 1998) je, med drugim, omogočil tudi bistveno kadrovske okrepitve območnih enot ZGS na področju informatike. Na ta način so bili ustvarjeni formalni pogoji za nemoteno delo na ključnem področju obdelave podatkov in prostorske informatike kot tehnološke hrbenice gozdnogospodarskega načrtovanja.

Istočasno je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravljalo **nov Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih**, pri čemer so zelo aktivno sodelovali tudi strokovnjaki Zavoda za gozdove Slovenije. Predlog Pravilnika je bil pripravljen v jeseni leta 1997. Glede na to, da je bila večina strokovnih dilem besedila rešenih že ob koncu leta 1996, smo se na Zavodu za gozdove Slovenije odločili terenska dela v letu 1997 izvesti že na podlagi osnutka novega Pravilnika. Ta, takrat (nekoliko) tvegana odločitev, se je pozneje izkazala za pravilno.

3. OBDOBJE OD LETA 1998 DO DANES

3.1 Izdelava gozdnogospodarskih načrtov na podlagi novega Pravilnika

Začetek obdobja od leta 1998 do danes je zaznamoval **novi način izdelave gozdnogospodarskih načrtov** skladno s Pravilnikom o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, ki je bil sprejet v začetku leta 1998. Nov Pravilnik je ohranil nekatera tradicionalna in uveljavljena načrtovalska orodja (gospodarske razrede, sistem ciljev, smernic in ukrepov, zbiranje podatkov na stalnih vzorčnih ploskvah ter na ravni odsekov, ipd), hkrati pa je uvedel nekatere novosti, ki so bile posledica spremenjenih tehnoloških razmer (uporaba digitalnih ortofoto posnetkov in digitalnih katastrskih načrtov, zbiranje podatkov na ravni sestojev).

Nov način izdelave načrtov je v začetku posredno povzročil tudi večje zamude pri njihovi pripravi, saj je nov Pravilnik potreboval na novo pripravljeno zahtevno računalniško podporo. Po dvoletnem naporu in ustvarjalnem delu so dela pri obdelavi podatkov ter izpisih in prikazu podatkov nemoteno stekla, tako da je današnje stanje pri ažurnosti

Preglednica 1: Stanje na področju izdelave in sprejemanja gozdnogospodarskih načrtov GGE ob koncu leta 2004 ter primerjava s stanjem ob koncu prejšnjih let

Stanje gozdnogospodarskega načrta GGE	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1. Načrt je izdelan ter sprejet oz. potrjen	126	116	131	147	180	186	209	216
2. Načrt je izdelan, osnutek določen na Svetu OE ali že na MKGP v postopku sprejemanja (tudi dopolnjevanja)	74	81	62	92	56	52	33	25
3. Načrt je v izdelavi – začetek veljavnosti v tekočem letu	25	23	22	8	14	7	2	2
4. Načrt je v izdelavi – v zamudi več kot leto dni	25	31	35	3	-	-	-	-
Skupaj	250	251	250	250	250	245	244	243

izdelave načrtov gozdnogospodarskih enot več kot zadovoljivo (preglednica 1).

3.2 Določitev funkcij gozdov

Spomladi leta 1998 je posebna delovna skupina v okviru kriterijev, ki jih je za ovrednotenje funkcij gozdov določil Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, podrobneje opredelila merila za ovrednotenje funkcij – s ciljem, da se na ravni ZGS zagotovi usklajeno delo na določitvi oziroma ovrednotenju funkcij gozdov. Sledilo je določevanje vseh funkcij po Zakonu o gozdovih ter stopenj njihovih poudarjenosti za ves gozdni prostor. Obsežno delo je bilo zaključeno leta 2000, karta funkcij pa je bila potem ena od ključnih podlag za nekatere pomembne projekte v naslednjih letih (izdelava strokovnih podlag za zavarovanje varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov, izdelava gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih območij ter izdelava strokovnih podlag gozdarstva za Prostorski plan Slovenije).

3.3 Zavarovanje varovalnih gozdov in (nekaterih) gozdov s posebnim namenom

Zavod za gozdove Slovenije je že leta 1997 začel z postopkom izdelave strokovnih podlag za zavarovanje varovalnih gozdov in nekaterih gozdov s posebnim namenom (gozdnih rezervatov), skladno s (takrat veljavnimi) 43., 44. in 45. členi Zakona o gozdovih. Postopek za zavarovanje je bil pozneje – predvsem zaradi pričakovanja spremembe Zakona o gozdovih – upočasnjjen, medtem ko so se aktivnosti na tem področju spet intenzivirale v letih 2004 in 2005. Zaradi večjih površin zasebnih gozdov

znotraj gozdov, ki so (bili) predvideni za zavarovanje, smo se skupaj z MKGP odločili strokovne podlage predstaviti širši javnosti na vseh območnih enotah ZGS. Namen predstavitev je bil dvojen: seznaniti širšo javnost s pripravo novega predpisa, hkrati pa pridobiti čim več povratnih informacij in mnenj o vsebini predpisa.

3.4 Presoja posegov v gozd in gozdni prostor ter izdajanje soglasij zanje

Skladno z 21. členom Zakona o gozdovih izdaja ZGS soglasja k dovoljenjem za posege v gozd in gozdni prostor ter tudi za objekte zunaj gozda, če je iz poročila o vplivih na okolje razvidno, da bi objekt ali posledica objekta negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozdov. Od leta 2002 ZGS skladno z (novim) Zakonom o urejanju prostora ter Zakonom o graditvi objektov sodeluje z določitvijo smernic in pogojev pri izdelavi številnih občinskih prostorskih planov oziroma njihovih sprememb ter pri izdelavi lokacijskih načrtov. Obseg in struktura soglasij k posegom v gozd in gozdni prostor v letih od 1998 do 2004 je prikazana v preglednici 2.

3.5 Izdelava in sprejem gozdnogospodarskih načrtov območij za obdobje 2001 – 2010

V letih 2000, 2001 in v prvi polovici leta 2002 je bil velik del dejavnosti Oddelka in Odsekov za gozdnogospodarsko načrtovanje na območnih enotah posredno ali neposredno povezan z izdelavo in postopkom sprejemanja gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih območij za obdobje veljavnosti 2001-2010 za vseh 14 gozdnogospodarskih območij. V tem obdobju so bila opravljena

Preglednica 2. Število in obseg izdanih soglasij za posege v gozd in gozdni prostor v obdobju 1998 do 2004

LETO	Namen posegov												Skupaj	
	Urbanizacija		Infrastruktura		Kmetijstvo		Rudarstvo		Energetika		Drugo			
	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha
1998	284	101,93	242	16,11	118	73,4	-	-	-	-	84	36,63	728	228,07
1999	251	41,46	299	120,29	141	62,87	17	11,24	50	41,41	106	13,47	864	290,74
2000	252	31,38	308	44,2	134	81,17	5	3,98	56	7,02	102	8,64	857	176,39
2001	252	98,43	260	45,4	135	62,04	12	6,39	18	2,58	58	6,45	735	221,29
2002	224	20,5	265	58,45	171	77,24	18	75,28	27	3,33	93	16,2	798	251,00
2003	177	21,34	195	35,98	26	11,69	4	12,54	27	18,64	87	29,42	516	129,61
2004	172	25,74	183	84,87	16	18,11	16	19,55	22	4,42	99	52,11	508	204,80
Povprečje 1998/2004*	230	48,68	250	57,90	106	55,22	12	21,50	33	12,90	90	23,27	715	214,56

* za področja rudarstva in energetike je povprečje računano na šest let (od leta 1999 do 2004)

številna pripravljala dela, med katerimi moramo omeniti sledeča: izdelana je bila karta funkcij gozdov (le te so bile tudi ustrezno ovrednotene), izdelan je bil pregled obstoječih rastišč z že ugotovljeno proizvodno sposobnostjo ter modeli razvoja gozdov, pridobljeni so bili najnovejši podatki o lastništvu gozdov (podatek, ki je bil še posebej pomemben zaradi aktualne spremembe lastništva v fazi izvedbe denacionalizacijskih postopkov), izdelana je bila digitalna podlaga oddelkov in odsekov (osnovni podatkovni nosilci informacij o gozdovih), pripravljena sta bila računalniška programa za simulacijo izračuna možnega poseka in izračun ekonomske presoje ter opravljena digitalizacija gozdnih cest na podlagah v merilu 1:25.000.

Po izdelavi osnutka načrta so se s koncem leta 2001 skladno z zakonskimi določili začele javne razgrnitve in javne obravnave vseh štirinajstih osnutkov, ki so se končale spomladi leta 2002. Vse pripombe, ki so bile podane na javnih razgrnitvah in javnih obravnavah, so bile predstavljene svetom območnih enot, ki so do njih zavzeli stališča. Hkrati je tudi MKGP, na podlagi mnenja strokovne komisije, imenovane s strani ministra, podalo pisne pripombe in zahteve za dopolnitev osnutkov.

Tako dopolnjene osnutke načrtov je, skladno z postopkom, predpisanim v Zakonu o gozdovih, obravnaval in enoglasno sprejel Svet ZGS na seji 27. septembra 2002. Meseca januarja 2003 je bilo k načrtom pridobljeno tudi soglasje Ministrstva za okolje in prostor, s čemer so bili izpolnjeni vsi predpisani formalni pogoji za sprejem načrtov. Vlada RS je načrte sprejela na svoji seji dne 17.7.2003.

3. 6 Izdelava strokovnih podlag za Prostorski plan Slovenije

Vlada Republike Slovenije je dne 29. aprila 1999 sprejela Program priprave prostorskega plana RS, ki je določil postopek priprave prostorskega plana RS. Gozdarske strokovne podlage je v celoti izdelal ZGS – skladno s predvideno vsebino gozdarskih strokovnih podlag, določeno na osnovi strokovnih presoj MKGP, Ministrstva za okolje in prostor in ZGS. V letu 2000 smo tako združili na ravni Slovenije vse prostorske vsebine (tematske karte), pripravljene v okviru posameznih območnih enot ZGS, med njimi tudi že omenjene karte funkcij gozdov, ter izdelali tekstni del gozdarskih strokovnih podlag. Ob upoštevanju pripomb ostalih gozdarskih institucij (Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire BF, Gozdarski inštitut Slovenije) ter MKGP in MOP je bilo delo zaključeno leta 2003. Po mnenju odgovornih ljudi na MOP so bila med vsemi sektorji gozdarska gradiva pripravljena med prvimi in vzorno.

3. 7 Sodelovanje pri projektu MKGP o določitvi rabe zemljišč oziroma gozdnega roba

V letu 1999 sta MKGP in MOP zastavila večletni celovit projekt ureditve katastra, zemljiške knjige in določitve rabe zemljišč v Sloveniji. Pri določitvi rabe zemljišč, se je pri razmejitvi gozdnih in kmetijskih površin ter zaraščajočih površin, v večletni projekt vključil tudi Zavod za gozdove Slovenije, kot javna služba, pristojna za opredelitev gozdnih površin. Delo je zajemalo uskladitev gozdnega roba, izdelanega v okviru omenjenega projekta in tistega, ki

smo ga izdelali v ZGS na podlagi ortofoto načrtov in terenskih popisov. Osnovni zajem podatkov je bil zaključen leta 2002, sodelovanje Zavoda za gozdove se, skladno z dogovorom z MKGP, nadaljuje z rednim letnim posredovanjem najnovejših podatkov o gozdnem robu, ki so prevzeti iz obnovljenih načrtov gozdnogospodarskih enot.

3.8 Sodelovanje pri izločanju gozdnih habitatnih tipov za potrebe projekta NATURA 2000

Skladno s Pridružitvenim sporazumom z EU je bila Slovenija dolžna določiti območja, ki so še posebej pomembna za varovanje evropsko pomembnih in redkih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov. Delo na projektu NATURA 2000 je ZGS v letih 2003 in 2004 izvedel po pogodbi z MOPE, skladno s potrebami in navodili MOPE oziroma Agencije RS za okolje. V to dejavnost se je ZGS vključil predvsem na dveh področjih: na področju priprave in izvedbe komunikacijskih načrtov za objekte NATURE 2000 ter na področju priprave strokovnih podlag za predlog habitatnih tipov.

ZGS je na podlagi pregleda gozdnih združb, ki so z vidika ohranjanja narave pomembne na ravni EU izdelal karto habitatnih tipov za gozdove ter jih posredoval v nadaljnje usklajevanje. Le to je bilo zaključeno meseca aprila 2004.

3.9 Delo na domačih in mednarodnih projektih

Gozdnogospodarsko načrtovanje se je začelo v preteklih letih aktivno vključevati v številne mednarodne povezave in projekte. Tako so se ob koncu 1. polletja 2004 se začele aktivnosti pri projektu *INTERREG IIIC Gorski gozd*. Cilj projekta, ki je bil formalno sprejet 22. marca 2004, je prikazati in analizirati stanje in način gospodarjenja z gozdovi na večjem delu območja, za katerega velja Protokol Gorski gozd Alpske konvencije. Po otvoritvenem srečanju meseca junija 2004 je posebna delovna skupina, sestavljena iz vodij odsekov za gozdnogospodarsko načrtovanje vseh območnih enot, začela z izvedbo prvih strokovnih nalog projekta: primerjava stanja in inventur gozdov med posameznimi državami, predlog ukrepov za izboljšavo stanja, primerjava stanja ter definicij splošnokoristnih funkcij, primerjava pravnega reda med državami partnericami ipd.

Zavod za gozdove Slovenije je tudi pomemben partner pri projektu *LIFE III Natura 2000 v Sloveniji*

– *modeli upravljanja in informacijski sistem*, ki se je začel januarja letošnjega leta. Projekt, ki ga vodi Zavod za varstvo narave se ukvarja s sistemskim reševanjem vprašanja upravljanja z NATURA 2000 območij. V okviru projekta je bilo izbrano pet pilotskih območij, med katerimi sta dva še posebej zanimiva s stališča gozdarske tematike (Snežnik in Jelovica).

Spomladi leta 2005 je bil zaključen dveletni *projekt Preskrba in raba bioenergije v smislu spodbujanja trajnostnega gospodarjenja z gozdom*, ki ga je finančno in kadrovsko podprla organizacija FAO. Množica podatkov o gozdnih je bila podlaga za izdelavo študije o oceni dejanske potencialne lesne biomase v Sloveniji, cilj projekta pa je bil spodbuditi njeno učinkovito rabo v energetske namene.

4 IZOBRAŽEVALNE AKTIVNOSTI

Zavod za gozdove Slovenije je v preteklih letih organiziral (sam ali v sodelovanju s sorodnimi strokovnimi institucijami – Biotehniško fakulteto in Gozdarskim inštitutom Slovenije) številne izobraževalne dejavnosti tako na področju gozdnogospodarskega načrtovanja kot tudi sorodnih dejavnosti. Tako sta v bili sodelovanju z BF organizirani odmevni delavnici »Prebiralni gozd in prebiralno gospodarjenje v Sloveniji« leta 2002 in »Participacija v gozdnogospodarskem načrtovanju« leta 2004, leta 2003 pa smo v sodelovanju za Gozdarskim inštitutom Slovenije organizirali posvet o kontrolni vzorčni metodi. Zavod za gozdove Slovenije tudi samostojno sledi hitrim tehnološkim spremembam z organizacijo samostojnih delavnic, kot so delavnice o kartografiji v gozdarstvu (2002 in 2003) ter o uporabi sistemov za prostorsko pozicioniranje – GPS (2005).

Posebej je potrebno poudariti sodelovanje na nekaterih študijskih dnevih Biotehniške fakultete – Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, na katerih smo sodelovali s številnimi strokovnimi prispevki. Za gozdnogospodarsko načrtovanje so bili še posebej zanimivi študijski dnevi »Gorski gozd« (1998) ter »Staro in debelo drevje v gozdu« (2004).

Omeniti je potrebno tudi sodelovanje na različnih mednarodnih delavnicah, ki so bile še posebej pomembne zaradi vpogleda v razvoj gozdarskega načrtovanja v ostalih evropskih državah. Še posebej je potrebno omeniti mednarodno delavnico o inventurah gozdov leta 1997 v Grenoblu/Francija ter vsakoletne delavnice »EUROPAFORUM«, ki so obravnavale različne teme gozdnogospodarskega načrtovanja v letih od 1998 do 2003.

Preglednica 3: Kadrovska sestava – gozdnogospodarsko načrtovanje in informatika (Stanje: 1.5.2005)

Delovno mesto	Število
Vodja oddelka za gozdnogospodarsko načrtovanje	1
Višji svetovalec za gozdnogospodarsko načrtovanje	1
Svetovalec za gozdnogospodarsko načrtovanje	1
Vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje	14
Svetovalec I za gozdnogospodarsko načrtovanje	13
Svetovalec II za gozdnogospodarsko načrtovanje	13
Strokovni sodelavec	14
Pomočnik vodje odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje	10
Skupaj	67
Vodja oddelka za informatiko	1
Višji svetovalec za informatiko	3
Svetovalec I za informatiko	2
Svetovalec II za informatiko	1
Vodja službe za informatiko	11
Svetovalec za informatiko	4
Strokovni sodelavec I -operator	8
Skupaj	30

5 KADROVSKA SESTAVA

Delo na gozdnogospodarskem načrtovanju ZGS je večinoma decentralizirano. Izvedba ključnih nalog (gozdne inventure, izdelava gozdnogospodarskih načrtov, presoje posegov v gozd in gozdni prostor) je naloga odsekov za gozdnogospodarsko načrtovanje. To je razvidno tudi iz kadrovske sestave, ki je prikazana v preglednici 3. Večina osebja (95%), ki dela na področju gozdnogospodarskega načrtovanja, to delo opravlja na posameznih območnih enotah ZGS. Naloga Oddelka za gozdnogospodarsko načrtovanje na Centralni enoti ZGS je predvsem usklajevanje in koordinacija posameznih nalog oziroma projektov (izdelava gozdnogospodarskih načrtov območij, izdelava predlogov habitatnih tipov za območja Natura 2000, presoja večjih, državno pomembnih, posegov v gozd in gozdni prostor ipd). Oddelek tudi intenzivno sodeluje z oddelkom za informatiko, pri katerem nastajajo vse potrebne računalniške rešitve in informacijska podpora odsekom za gozdnogospodarsko načrtovanje.

6 AKTUALNE NALOGE GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTOVANJA

Izdelava gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot in območij bo tudi v prihodnje ena od najbolj pomembnih nalog Zavoda za gozdove

Slovenije. Zaradi pojava novih vsebin in dognanj v zadnjem desetletju, predvsem na področju naravovarstva, bo potrebno način izdelave gozdnogospodarskih načrtov prilagoditi in dopolniti. V pripravi je sprememba in dopolnitev Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, ki jo vodi MKGP v sodelovanju s številnimi gozdarskimi institucijami. Poleg dopolnitev in izboljšav vsebin, ki so tehničnega značaja in bistveno ne posegajo v dosedanja sistem gozdnih inventur in načrtovanja, je ena od možnih strateških sprememb pri dopolnitvi Pravilnika tudi vključitev vsebin, ki jih predvidevajo Upravljalški načrti za območja NATURA 2000. Ob upoštevanju dejstva, da je več kot 2/3 NATURA 2000 območij pokrito z gozdom, je takšna prilagoditev gozdnogospodarskih načrtov nedvomno družbeno racionalna in za gozdarsko stroko tudi zaželena rešitev.

Izboljšava uporabnosti gozdarskih informacijskih baz (grafične slike gozdnega roba, gozdnih sestojev, oddelkov, odsekov ter vseh pripadajočih atributov), tako znotraj Zavoda za gozdove Slovenije kot tudi pri sodelovanju z drugimi uporabniki prostora je ena od prednostnih nalog. Preteklo desetletje je bilo obdobje uspešne graditve obsežnega informacijskega sistema in podatkovnih baz (ki je sicer nadaljevalo pot, začeto v gozdarskih krogih že sredi osemdesetih let), stopnja njihove izkoriščenosti pa je danes sorazmerno nizka. Zato si moramo prizadevati za optimalno povezavo vseh obstoječih gozdarskih

podatkov s podatki, ki jih »proizvajajo« meje panoge (geodezija, kmetijstvo, vodno gospodarstvo) in so odločilne za vzpostavitev celovitega informacijskega sistema (digitalni katastrski načrti, grafični podatki o rabi zemljišč, digitalni ortofoto načrti).

Sodelovanje v procesih prostorskega načrtovanja ostaja prednostna naloga Zavoda za gozdove Slovenije znotraj področja gozdnogospodarskega načrtovanja. Dva ključna zakona, ki sta bila sprejeta pred nekaj leti (Zakon o urejanju prostora in Zakon o graditvi objektov) sta prinesla številne novosti v prostorskem načrtovanju. Poleg že utečenih opravil (izdajanje soglasij in mnenj pri posegih v gozd in gozdni prostor), bo tako potrebno še posebno pozornost posvetiti nekaterim nalogam, ki so neposredna posledica omenjenih zakonov: priprave smernic za prostorske rede občin, sodelovanje pri prostorskih strategijah občin, sodelovanje pri regijskih zasnovah prostorskega razvoja in podobno. Izpopolnjena karta funkcij gozdov, ki bo predvidoma nastala na podlagi spremenjenega Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih bo še izboljšala strokovne osnove za učinkovito sodelovanje z ostalimi dejavniki v prostoru.

Mednarodno sodelovanje bo v prihodnjih letih pridobilo na pomenu, še posebej v obliki projektov, ki se financirajo iz različnih skladov Evropske Unije. Dosedanje nekajletno sodelovanje pri nekaterih projektih doma in v tujini je pokazalo, da brez učinkovite in dinamične informacijske podpore ter baz podatkov, ki nastajajo na področju gozdnogospodarskega načrtovanja, ni možno aktivno in kreativno komunicirati z gozdarsko stroko v evropskem prostoru. S sprejemanjem podobnih novih projektov gozdarska stroka pridobiva nova znanja in dragocene izkušnje ob istočasni promociji dolgoletne slovenske tradicije v sonaravnem, večnamenskem in trajnostnem delu z gozdom.

7 ZAKLJUČKI

V preteklem desetletju je gozdnogospodarsko načrtovanje na Zavodu za gozdove Slovenije napravilo pomemben korak naprej. Relativno hiter sprejem gozdnogospodarskih načrtov območij za obdobje 2001 do 2010, vzpostavitev tekoče dinamike izdelave

načrtov gozdnogospodarskih enot ter zaključeni številni projekti so pozitivna spodbuda tudi za prihodnje delo. Nova zakonodaja nekaterih mejnih panog (naračvarstvo, prostorsko planiranje), ki obravnava tudi gozd in gozdni prostor, ni vedno v skladu z tradicijo gozdarskega načrtovanja. V bližnji prihodnosti bo zato z njimi potrebno veliko strokovnih pogovorov in temeljitih usklajevanj, saj je pogosto medsebojno nepoznavanje lahko vir odvečnih nesporazumov. Ob upoštevanju vseh dosedanjih izkušenj na področju načrtovanja, obstoječega kadrovskega potenciala, solidne pravne urejenosti, utečenega sistema dela in obstoječe baze podatkov lahko rečemo, da je gozdnogospodarsko načrtovanje pripravljeno na konstruktiven dialog in nove izzive.

8 LITERATURA

- MATIJAŠIČ, D.: Participativno načrtovanje - izkušnje pri pripravi predpisa o razglasitvi varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, Participacija v gozdarskem načrtovanju, Biotehniška fakulteta – Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana, s. 67 - 74
- VESELIČ, Ž.: Gozdnogospodarsko načrtovanje na Zavodu za gozdove Slovenije – v luči novosti Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih – GozdV, 56, s.12 - 17
- VESELIČ, Ž. / MATIJAŠIČ, D.: Gozdnogospodarski načrti gozdnogospodarskih območij za obdobje 2001-2010., – GozdV, 60, s. 461 - 489
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 1996, ZGS, Ljubljana, 1997
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 1997, ZGS, Ljubljana, 1998
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 1998, ZGS, Ljubljana, 1999
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 1999, ZGS, Ljubljana, 2000
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 2000, ZGS, Ljubljana, 2001
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 2001, ZGS, Ljubljana, 2002
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 2002, ZGS, Ljubljana, 2003
- Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 2003, ZGS, Ljubljana, 2004